

Gerechtigheid en Vrede

Werkcahier

Werkgroep FDNSC – MSC 2007 - 38

EEN NIEUW JAAR OM TE WERKEN AAN GERECHTIGHEID EN VREDE

Vanwege het aantreden van het nieuwe provinciaal bestuur van de zusters is er ook een wijziging opgetreden in de samenstelling van onze werkgroep Gerechtigheid en Vrede. Zuster Gertrude is terug getreden als lid van onze werkgroep en haar plaats wordt nu, namens het provinciaal bestuur van de zusters, ingenomen door zuster An Peeters. We zijn blij dat zuster Gertrude nog wel wil blijven functioneren als penningmeesteres. We danken haar van harte voor haar overtuigende en betrokken inzet als lid van onze werkgroep.

En zuster An heten we hartelijk welkom. Ze is voornemens zich met volle toewijding voor onze werkgroep in te zetten en zich daar ijverig voor te gaan inwerken.

O.a. in het kader van het Chevalierjaar, is onze werkgroep bezig om te komen tot een nauwere samenwerking met de Commissie Spiritualiteit.

Ook de contacten met de Belgische MSC-werkgroep Rechtvaardigheid en Vrede zullen dit jaar verder worden voortgezet.

In dit eerste nummer van het jaar vragen we uw aandacht voor de (gewetens)vraag in hoeverre we er door ons consumptiegedrag aan bijdragen om allerlei minder fraaie structuren in onze wereld in stand te houden, en hoe we de armoedecirkel kunnen doorbreken.

Jac. Alkemade msc.

Leden van de werkgroep Gerechtigheid en Vrede:

Jacques Alkemade msc (voorzitter)

Esther Baselmans fdnsc

Gertrude Hooijmaijers fdnsc

Piet van Mensvoort msc

Mariëtta Noordermeer fdnsc

Kees Vergouwen msc

Correspondentie adres:

Piet van Mensvoort

Bredaseweg 204

5038NK Tilburg

e-mail: missieprocuur@misacor.nl

ETEN IS GEWETEN.

Onder deze uitdagende kop deed Het Financiële Dagblad van 17 Juni 2006 verslag van een interview met Louise Fresco. Zij werkte negen jaar als plaatsvervangend directeur generaal bij de FAO, de Wereld Voedsel Organisatie. Dit jaar keerde zij terug naar Nederland en is nu hoogleraar duurzaamheid en internationale ontwikkeling aan de Universiteit van

Amsterdam. Haar belangrijkste boodschap is:

We moeten veel bewuster omgaan met ons voedsel

Enkele van haar gedachten willen we hier weergeven.

1. We zijn de band met ons voedsel kwijt geraakt. Steeds minder mensen weten waar hun voedsel vandaan komt en hoe het geproduceerd is. Fresco zegt: we zijn wat dat betreft *'ontaard'*. We hebben het contact verloren met de aarde, waar ons voedsel vandaan komt.
2. Het gevolg is: we hebben heel idealistische nostalgische ideeën over de boer, zwoegend voort ploegend achter zijn paard aan. In de derde wereld zonder tractoren en kunstmest, dat is de ideale manier van voedsel produceren. Dat dit moordende werk alleen gedaan wordt als men echt niets anders kan doen om in leven te blijven, zijn we ons niet bewust (dagen lang tot je knieën in het water staan, bukkend, rijstplantje voor rijstplantje zijn plaats gevend).
3. Een gevolg van die nostalgie is ook: het brede verzet tegen het gebruik van biotechnologie (het gebruiken van de leer over de levende wezens voor praktische doeleinden). Zo zijn het fokken van dieren en het veredelen van planten voorbeelden van het gebruik van de biotechnologie. In de moderne biotechnologie gaat het over genetische modificatie, celfusie e.d. Met deze technieken kan men productieprocessen winstgevender maken (meer rijstkorrels aan een halm bijv.) of een beter kwalitatief product maken (meer voedingswaarde in een rijstkorrel).

We moeten ons echter wel bewust zijn: *Natuurlijke landbouw bestaat niet*. Landbouw is altijd ingrijpen in de natuur. Het is helemaal niet zo duidelijk dat traditionele landbouw minder schade voor de natuur oplevert, zeker niet per eenheid product. Met moderne technieken

zoals een juist gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, kan de moderne landbouw zijn effecten op het milieu minimaliseren. Het afwijzen van kunstmest voor Afrika zou rampzalig zijn, want dan wordt de toch al arme grond nog verder uitgeput. Koemest is geen redelijk alternatief, want dan zou je veel te veel land nodig hebben om het vee te laten grazen om die mest te produceren.

4. We leven in een maatschappij waar een afkeer heerst tegen genetische modificatie van voedsel, een afkeer tegen het gebruik van bestrijdingsmiddelen, een afkeer tegen het gebruik van kunstmest. We kunnen de gevolgen niet meer overzien, we vertrouwen de grote maatschappijen niet meer, die de voedselketens beheersen. In feite zijn we bang en angst is een slechte raadgever.

We zouden willen vertrouwen op biologische landbouw. Daar werken de boeren op een milieuvriendelijke wijze in een diervriendelijke bedrijf. Bij het telen van gewassen gebruiken zij geen chemische bestrijdingsmiddelen en zij gebruiken geen kunstmest. De dieren kunnen buiten lopen en de stallen en het voer voldoen aan bepaalde voorwaarden. Fresco zegt hierover: "Ook bij biologische en fairtrade of fairfood producten (zoals Max Havelaar producten of derde wereldwinkel aanbod) zijn we helemaal niet zo zeker waar ze vandaan komen en hoe ze zijn geproduceerd". Keurmerken zeggen niet alles.

Het doel waar het Fresco om gaat is:

Een samenleving waarin het gaat om duurzame groei. Een groei die ook verantwoord is voor de volgende generaties.

Het voedsel -wat we eten- is een symbool van onze levenswijze.

Eten, de wijze waarop we consumeren en met de natuur omgaan, dat zijn morele handelingen. We moeten daarmee bewust bezig zijn. Niet simplistisch voor dit of voor dat kiezen, maar heel bewust en heel kritisch bekijken wat belangrijk is voor onze eigen gemeenschap en voor de rest van de wereld.

Tot zover het interview met Fresco.

In 'Onze Wereld' van juli/aug. 2006 staat een artikel:

“Eten met een gerust geweten” Hoe doe je dat?

De schrijfster, Maartje Somers, geeft aan hoe moeilijk het is om de goede keuzes te maken als we in de supermarkt staan om eten te kopen. We hebben niet voldoende informatie, we hebben niet altijd de juiste informatie. Enkele voorbeelden die zij aanstipt:

- o In de natuurwinkel koop ik onbespoten appeltjes. Blijken die uit Nieuw Zeeland te zijn overgevlogen. Wat een luchtvervuiling heeft die kilo appeltjes veroorzaakt. Dat is altijd een miskoop voor natuur en milieu.
- o Ik betaal een hoge prijs bij AH voor biologische tomaten. Nu zegt de Consumentenbond dat de niet-biologische Hollandse kastomaten ook niet bespoten worden. Maar, er wordt wel meer energie aan besteed door het verwarmen van de kassen.

Koop ik spullen uit derdewereldlanden dan is belangrijk:

- heeft men daar voldoende aandacht voor het milieu,
- hoeveel energie kost het vervoer; en vooral:
- verdienen de arbeiders genoeg.

Kan ik wel vertrouwen op biologische en eerlijke handelsproducten?

De welwillende importeurs zijn afhankelijk van lokale tussenpersonen in de derde wereld. En als het voor mij -bewuste koper- al zo moeilijk is, wat kunnen we dan doen om alle Nederlandse medeburgers te beïnvloeden om meer bewust te kopen ?

De ervaring van leiders van supermarkten is dat mensen kiezen op basis van prijs en houdbaarheid en dat milieueffecten voor meer dan 50% van de kopers niet relevant zijn. 45% wil misschien wel rekening houden met milieueffecten als zij in twee seconden kunnen zien aan het potje dat zij mee willen nemen, of het al of niet milieubelastend is. Slechts 'n groep van amper 5% wil zich druk maken over wat zij eten.

Wat kunnen we dan doen om tot betere resultaten te komen ?

- o Druk op de overheid uitoefenen om maatregelen te nemen dat er wordt ingezet op kwaliteit en verplichte kwaliteitsvermelding op de producten. Duidelijk, begrijpelijk en goed leesbaar.
- o Invloed proberen uit te oefenen op producenten : bijv, van soja, van palmolie.

- o Bewustmaking van de leiders van supermarkten. Erop aandringen dat zij letten op de milieu effecten van hun aanbod. Als vijf procent van de kopers daar steeds over zeurt gaan zij er wél rekening mee houden.
- o Bewustmaking van de grote groep medelanders: Eten is geweten. Bewust inkopen is een kwestie van normen en waarden.
- o Geef mensen referentiepunten: zoals bijv.
 - Appels uit Nieuw-Zeeland veroorzaken veel vervuiling door vervoer, appels uit eigen land doen dit veel minder.
 - Dit geldt voor alle groenten en fruit (hoewel in Nederland soms meer vervuiling is vanwege de productie).

Het is een lange weg, moeilijk concreet te maken; terwijl er een groep mensen is die zo weinig geld hebben voor eten en drinken dat zij gewoon verplicht zijn altijd het goedkoopste te nemen.

Toch wordt er reeds gedroomd over de tijd dat we met een kleine chip in de supermarkt rondlopen en dat een druk op de chip ons meteen vertelt hoe “duurzaam geproduceerd” dit bepaalde product is.

‘Eten en geweten’, een hele mond vol.

Mensen die meer te besteden hebben gaan anders eten en drinken; meer zuivel, meer eieren, meer vlees en meer koffie, wijn en bier. Daardoor neemt de druk op schaarse hulpbronnen, zoals land, water en fossiele brandstoffen toe. Ook nemen mensen in ontwikkelingslanden onze niet duurzame westerse eetpatronen over. Dit kan de druk op de schaarse hulpbronnen nog meer vergroten.

De wereld is erg groot. Ik draag mijn kleine steentje bij.

ARMOEDE MONITOR

VAN HET SOCIAAL EN CULTUREEL PLANBUREAU

Elk jaar publiceert het SCP een armoedemonitor en elk jaar wordt daarbij opgemerkt:

"Dat mensen leven in armoede heeft niet alleen te maken met inkomen, maar heeft vooral te maken met de vraag of mensen voldoende middelen en mogelijkheden hebben om deel te nemen aan de samenleving, het sociale leven".

Het SCP heeft nu als norm een inkomensgrens, die wordt aangepast aan de inflatie. Daarnaast hanteert het een sociaal minimum dat is gekoppeld aan de ontwikkeling van de lonen.

Inderdaad een tamelijk willekeurige grens. Nu wil het SCP naar een norm toe die alleen kijkt naar wat noodzakelijk is voor voedsel, kleding en huisvesting. Niet doodgaan van honger wordt de norm en men kijkt verder niet naar het mee kunnen draaien in de leefomgeving. Het gevolg is dat een alleenstaande pas arm is bij een inkomen van 758 euro per maand, terwijl de huidige norm is: 850 euro per maand. Op zo'n manier kun je gemakkelijk zeggen dat er minder armen zijn in Nederland.

Volgens de Armoedemonitor 2005 van het Sociaal Cultureel Planbureau, volgens de oude norm, heeft 10½ % van de Nederlandse huishoudens een inkomen van niet meer dan 125% van het minimum inkomen.

10,1% van de huishoudens heeft een inkomen van niet meer dan 105% van het minimum inkomen (*cfr. Trouw 6 sept. 2006: SCP definieert armoede in Nederland weg*).

Hierbij moet volgens Petra van der Burg, die verbonden is aan het Wetenschappelijk Instituut van het CDA, worden opgemerkt dat deze getallen een moment opname zijn. Het zijn de getallen van de Armoedemonitor 2005 van het Sociaal en Cultureel Planbureau. De situatie wordt echt kritiek wanneer mensen ruim drie jaar in zo'n armoede situatie zitten. Dan krijgt men te maken met versleten huisraad en dergelijke. Het percentage van de groep langdurige armen is lager dan aangegeven wordt door de Armoedemonitor 2005.

(Cfr. Links gooit met modder over het armoedebeleid. Trouw 12 okt. '06)

Hans Spekman, oud-wethouder van Utrecht en kandidaat-Kamerlid voor de PvdA heeft heel andere bemerkingen (*Strijd tegen armoede had geen prioriteit. Trouw 14 okt. 2006*).

In 2003 leefde in Amsterdam 65% van de minima langer dan drie jaar in armoede. In 2006 was dat 72%. Dus meer echte armen.

Het aantal huishoudens met schulden wordt steeds groter (In 2005 was dat 19%) en de schulden worden hoger....

Een op de vijf huishoudens dus. Over armoede gesproken!.

In Amsterdam is het aantal werkende armen gestegen, en ook veel werkende mensen moeten hulp zoeken bij de voedselbanken.

Oorzaak van de schulden zijn: hogere energiekosten, hogere zorgkosten en kosten, die een maatschappelijke noodzaak hebben.

Het kabinet verbiedt de gemeenten om de mensen te helpen met het betalen van huur- of energienota. Het kabinet heeft de hulp aan

groepen armen drastisch verminderd en wel een heel woud van allerlei toeslagen bedacht. De Gemeente-ambtenaren worden gek van die regeltjes, en de mensen die het nodig hebben, zien door de bomen het bos niet meer. Het aanvragen van hulp zou moeten kunnen terwijl het zelfrespect van de aanvrager bewaard blijft.

Er zouden meer mensen geholpen moeten kunnen worden met minder "billen-bloot bureaucratie".

DE CIRKEL DOORBREKEN

Onder deze titel geeft de **gemeente Tilburg** een brochure uit waarin de bevindingen van de Taskforce armoede worden samengevat. De Taskforce armoede is in het leven geroepen door de gemeente om te onderzoeken hoe het armoede beleid gericht kan worden op het werkelijk activeren van mensen. De Wet Werk en Bijstand, die per 1 jan. 2004 de Algemene Bijstandswet verving is erop gericht om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. Deze wet spreekt mensen aan op hun eigen verantwoordelijkheid en op het ontwikkelen van hun eigen mogelijkheden en talenten. Men wil af van de situatie waarin hulp mensen vaak, onbedoeld, afhankelijk maakt.

Zo ver het kan zullen mensen zich zelf moeten zien te redden.

1. Wat is armoede?

Armoede is een complex verschijnsel. Verschillende, veelal met elkaar samenhangende, omstandigheden brengen mensen in 'n armoede-situatie: zoals inkomen, deelname aan het maatschappelijk leven, opleidingsniveau, gezondheid, zelfredzaamheid, woon- en leefomgeving. Met name is van belang in hoeverre er toekomstperspectief is.

In deze brede betekenis is armoede: sociale uitsluiting.

In een engere betekenis is armoede: gebrek aan financiële middelen.

Met andere woorden. Je bent niet alleen arm als je weinig geld hebt, maar vooral ook als dat betekent dat je niet mee kunt doen in de maatschappij. Dat je sociaal eenzaam wordt, dat je je kinderen niet aan allerlei zaken mee kunt laten doen, dat je je schaamt voor het feit dat je bijna niets hebt en dat je ook niet meer ziet hoe je eruit kunt komen.

2. Wie zijn arm en hoe komt dat?

De landelijke denktank armoede spreekt over zes factoren die het risico om in een armoedesituatie te geraken of te blijven vergroten.

- **de harde kern:**

Enkele duizenden gezinnen leven al gedurende meerdere generaties in armoede. Hiertoe behoren met name: de eigenlandse generatie-armen. Er gaan ook steeds meer allochtonen tot deze groep behoren. Meestal is de oorzaak een combinatie van: lage opleiding, slechte gezondheid en doorlopend veel schulden.

- **langdurige uitkeringsafhankelijkheid:**

Eenoudergezinnen, tienermoeders.

Als de toestand langer dan drie jaar duurt komen zij echt op sociale achterstand.

- **werkende armen: hard werken voor weinig geld.**

Meer dan de helft van de alleenstaande ouders heeft wel betaald werk, maar het is niet voldoende om van rond te komen. Tot deze groep stille armen horen ook vaak agrarische gezinnen en kleine middenstanders (In 2003 zat 15% van hen onder de lagein-komensgrens).

- **de nieuwe armen:**

Er is een groep gezinnen die plotseling te maken krijgt met sterk veranderende financiële omstandigheden (vanwege werkloosheid, faillissement, echtscheiding). Voor sommigen is het moeilijk hun uitgaven patroon aan te passen. Dit is een sterk groeiende groep.

- **psychologische armoede: het gevoel hebben van niet mee kunnen.**

Dit is een groep gezinnen die volgens de normen van het Centraal Plan Bureau niet arm is, maar zich wel arm voelt. Ouders die hun kinderen alles willen geven: merkkleding, vakanties, vervoermiddelen. Zij gaan lenen en komen van de wal in de sloot.

3. Hoe is het in Tilburg?

14.4% van de huishoudens heeft niet meer dan 125% van het sociaal minimum als inkomen (landelijk is dat 10,5%).

10.6% van de huishoudens heeft niet meer dan 105% van het sociaal minimum. Dit zijn vrijwel allen uitkeringsgerechtigden (landelijk is dit percentage 10.1%).

Welke zijn de risicogroepen?

Eenoudergezinnen, huishoudens met een uitkering, kleine zelfstandigen, de groep allochtonen, die langdurig arm zijn, wordt steeds groter.

Kinderen en Armoede:

In Nederland leven 372.000 kinderen en jongeren in gezinnen met een inkomen op of onder de armoede grens (dat is 12% van de kinderen en jongeren). Onderzoek laat zien dat kinderen, die in deze kwetsbare gezinnen opgroeien, daarvan negatieve gevolgen ondervinden. Deze hebben betrekking op hun schoolcarrière, hun sociaal-emotionele ontwikkeling, hun gezondheid en daarmee ook op hun toekomstkansen. Armoede werkt achterstand in de hand en de kans is groot dat armoede zich ook in de volgende generatie voortzet.

4. Ervaringen in Tilburg: de armen en de dienstverlening op basis van de regelgeving

Wat zeggen de mensen?

Bij interviews met mensen komen de volgende punten naar voren:

- Weer aan het werk gaan is een goede oplossing om uit de armoede te komen, maar er zijn veel mensen voor wie dat niet is weggelegd: taalachterstand, ziekte, leeftijd e.a. Belemmeringen beperken de mogelijkheden om aan het werk te kunnen.
- Mensen hebben het gevoel dat zij erop achteruitgaan als zij weer gaan werken; inkomensondersteunende voorzieningen vervallen en zij weten de weg niet om in deze nieuwe situatie van alle voorzieningen, waarop zij toch nog recht hebben, gebruik te maken.
- De bijstandsuitkering wordt als echt onvoldoende ervaren en onderzoekers hebben ook aangegeven dat die uitkering echt te laag is. Je kunt er niet van bestaan.
- Lenen gaat te gemakkelijk en de verleiding is te groot.
- Door armoede nemen mensen niet meer deel aan het sociale leven.

Uit een interview: "Ik ben mijn hele leven een hardwerkende huisvrouw geweest. Mijn man is zes jaar geleden overleden. Nu ik helemaal alleen woon kom ik niet meer onder de mensen. Mijn kinderen wonen te ver weg. Ja, ik kom in het buurthuis, maar ik neem geen koffie, dat is thuis toch goedkoper. En als ik bij mensen op de koffie ga, moet ik ze ook terug vragen, dus dat doe ik maar niet".

Hoe werken de organisaties?

- De bureaucratie met haar te veel aan regels belemmert de uitvoering:
 - › Het duurt te lang voor de uitkerende instantie alle informatie verzameld heeft en overgaat tot uitbetaling. Als een formulier vervolgens ergens ontbreekt wordt de betaling weer opgeschort, terwijl elektriciteit, water en gas en eten wel betaald moeten worden.
 - › Telkens opnieuw moet je je hele verhaal vertellen alsof er nog geen computers bestaan om bestanden te koppelen. Bovendien word je overal van het kastje naar de muur gestuurd.
- Nutsbedrijven zijn in deze even erg als sociale diensten. (omdat veel mensen juist problemen krijgen met het betalen van de rekeningen voor gas, licht en water).

- De bejegening van cliënten.

Mensen voelen zich niet serieus genomen, voelen zich niet met respect behandeld. Sommigen spreken van machtsmisbruik en vernedering.

- De dienstverlenende instanties.

Het grote probleem is dat de instanties niet samenwerken, terwijl de mensen meestal problemen hebben die alleen in samenwerking met verschillende instanties kunnen worden opgelost.

- Begeleiding en nazorg.

Mensen in een uitkeringssituatie worden begeleid op de gebieden werk, inkomen en zorg. Als zij weer uit de uitkering zijn moeten zij veel meer zelf regelen en dat lukt hen niet.

Uit een interview: " Toen ik een uitkering had werden er een heleboel dingen voor me geregeld. Nu ik geen uitkering meer heb, mag ik alles zelf weer opknappen. De wereld is nog ingewikkelder dan toen, ik kom er echt niet meer uit waarop ik nu wel en geen recht heb".

5. De cirkel doorbreken. Wat kunnen we als gemeente doen?

Het is niet realistisch om te denken dat we armoede uit Tilburg kunnen verdrijven. Er zijn veel nationale regels waaraan niets te doen is, zoals minimumloon, hoogte van de uitkering en de huurtoeslag. Verder hebben wij de persoonlijke keuzes die mensen maken niet in handen.

Wat kunnen we als gemeente wel doen?

De armen zo goed mogelijk helpen. Uit het onderzoek blijkt dat er wat dat betreft nog genoeg te verbeteren valt.

- Als je hulp nodig hebt en je bent goed in staat om zelf te zien op welke manier je uit de problemen kunt komen dan bepaal je zelf hoe en wat. Dan geldt: **hulpverleners = dienstverleners.**
- Als je niet weet welke hulp je nodig hebt en je weet ook niet hoe je het een en ander moet aanpakken, dan is hulp gericht op het weer zelf aan het stuur kunnen staan. Dan geldt: **hulpverleners = coaches.**
- Als je situatie zo problematisch is dat je nog lang niet toe bent aan oplossingen om eruit te komen, maar dat er eerst rust en stabiliteit nodig is, dan heb je concrete, directe, actieve hulp nodig, die het even

van je overneemt. Dan geldt: **hulpverleners = even het stuur overnemen tot de rust is teruggekeerd.**

- Als je echt niet in staat bent zelf aan het stuur te staan, nu niet en in de toekomst niet, dan moeten anderen het stuur van je overnemen en zorgen dat je een veilig bestaan hebt.

Dan geldt: **hulpverleners = het stuur overnemen.**

Dit betekent: *Van wantrouwen naar vertrouwen*

Van algemeen naar maatwerk

Van pleister naar pluim

Van zuinig naar ruimhartig

Van vrijblijvend naar voorwaardelijk

Van regels naar ruimte en lef

Van aanbod naar verplichting

Van versnipperd naar heel de mens

Waarmee we de cirkel doorbreken.

Wat aanbevelingen om deze cirkel in de gemeentelijke dienstverlening te doorbreken:

Draag visie uit vanuit vertrouwen en investeer in talenten

Koppel hulp en zorg aan tegenprestaties

Verbeter bejegening van mensen

Ontwikkel extra banenplan voor mensen met lage opleiding

Loopbaancentrum voor werkende armen

Ontwikkel Lesprogramma "omgaan met geld" voor onderwijs

Verplichte budgetteringscursus voor Iedereen

Schuldhelpverlening verbreden en leenbijstand herzien

Stel een participatie fonds in

Activeer organisaties in de stad om actief en creatief meedoen-
mogelijkheden te creëren

Verbeter communicatie ook digitaal

Investeer in signaleren van stille armoede

Haal stofkam door gemeentelijke regels en schrap dubbele vragen

Snelloket bijstand binnen 3 dagen

Stel vrijwilligersvergoeding gelijk

Koppel bestanden en verstrek automatisch

Zend krachtig signaal naar Rijk om verhoging bijstandsuitkering

Schaf uitgangspunt 6% sparen in de bijstand af

Verzin systeem voor schone lei voor schuldenaars

Organiseer langdurige nazorg na uitstroom uit uitkering

Richt aandacht en ondersteuning op kleine ondernemers

Koppel aan voorzieningen tegenprestaties

Regel ruimte en tijd voor aandacht en maatwerk

Laat experimenteren, neem risico

Start langdurige publiciteitscampagne

Start Tilburgs armoede offensief stadsbreed

Maak meerjarenbeleidsprogramma's vanuit alle beleidsterreinen
gericht op armoedebestrijding

Denk als een burger

Geef sociaal en maatschappelijk ondernemen extra Impuls

Zend krachtig signaal naar Essent om maatschappelijk verantwoor-
delijkheid te nemen

WAARMEE WE DE CIRKEL DOORBREKEN!

EERLIJKE KOFFIE.

Een op de vier kopjes koffie in Nederland gedronken heeft momenteel een keurmerk. Het is geproduceerd volgens de regels van Fair Trade Max Havelaar, Eko, de Rainforest

Alliance of Utz Kapeh.

Utz Kapeh heeft 86% van het marktaandeel van gecertificeerde koffie. Utz Kapeh werkt nauw samen met Albert Hein. De verschillende melanges van het merk Perla van AH dragen allemaal het Utz Kapeh keurmerk. Utz Kapeh betekent "goede koffie" in een Maya-taal.

Utz Kapeh is een in Nederland gevestigde internationale non-profit organisatie, die een gedragscode beheert met criteria voor sociale, ecologische en economisch verantwoorde koffieproductie.

Er zijn nog wel verschillen in de concrete voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de naam van een bepaalde organisatie te gebruiken.

Max Havelaar neemt rechtstreeks af van kleine boeren en garandeert een minimum prijs aan die kleine boeren, zodat zij een menswaardig inkomen hebben ondanks hun kleine areaal koffie.

Koffie met EKO-keurmerk is ook ingekocht met gegarandeerde minimumprijs, maar is ook geteeld via een duurzaam landbouw systeem.

Bij de Rainforest Alliance ligt de nadruk vooral op het behoud van de biodiversiteit (de verscheidenheid in genen, soorten en ecosystemen).

De boeren moeten voldoen aan 200 eisen op gebied van natuurbehoud, waterbehoud, bosbeheer. Arbeiders moeten het minimumloon krijgen en er moet een veilige leefomgeving zijn. Er worden geen minimumprijzen gegarandeerd. Super de Boer brengt koffie op de markt onder dit keurmerk.

Utz Kapeh neemt af van kleinere producenten (boeren die werken met arbeiders) tegen de dagprijs van de wereldmarkt. Utz Kapeh stelt wel hoge eisen aan een goed sociaal beleid voor de arbeiders op de plantages en ecologisch verantwoord produceren, het helpt bij betere teeltmethoden, betere bedrijfsvoering en toegang tot de wereldmarkt.

Douwe Egberts betreft veel koffie via organisaties van boeren, die voldoen aan het Utz Kapeh keurmerk en in het najaar van 2006 heeft DE, onder de naam GOOD ORIGIN, een koffie op de markt gebracht die voor 100% is samengesteld uit Utz Kapeh gewaarborgde koffie.

Het is niet meer zo dat de keurmerken hun product aanprijzen onder het motto: "misschien is de koffie iets minder lekker, maar u steunt het goede doel". Momenteel certificeren zij een kwaliteitsproduct dat in smaak niet onder doet voor andere koffie.

Bijna alle koffie die in Nederland wordt verkocht is afkomstig van de soorten *Coffea arabica* en *Coffea robusta*.

Er is een verdeling gemaakt in goudmerk, zilvermerk en roodmerk.

- Goudmerkkoffie bestaat meestal voor 100% uit Arabicabonen.
- Zilvermerk bestaat uit 80% Arabicabonen en 20% Robustabonen.
- Roodmerk uit 70% Arabicabonen en 30% Robustabonen.

Het verschil tussen de twee soorten bonen zit met name in de smaak en het cafeïnegehalte: Arabicabonen hebben een mildere smaak en bevatten ongeveer 70% minder cafeïne dan de Robustabonen, die voor een pittige smaak zorgen.